

HARAM

KOMMUNE

**KONTRAKTSVILKÅR FOR
RAMMEAVTALE OM
TJENESTEKJØP**

1 RAMMEAVTALENS DOKUMENTER OG RANGORDNING

1.1 Rammeavtalens dokumenter

Rammeavtalen består av følgende dokumenter:

- Avtaledokumentet
- Kontraktsvilkår for rammeavtaler om tjenestekjøp (dette dokumentet, heretter omtalt som «kontraktsvilkårene»)
- Bilag 1: Oppdragsgivers kravspesifikasjon
- Bilag 2: Leverandørens løsningsbeskrivelse
- Bilag 3: Priser og betalingsplan
- Bilag 3 vedlegg 1: Prisskjema
- Bilag 4: Avropsskjema
- Bilag 5: Tillegg til kontraktsvilkårene

1.2 Rangordning

Endringer i kontraktsvilkårene skal samles i bilag 5, med mindre kontraktsvilkårene henviser slike endringer til et annet bilag.

Ved motstrid skal følgende tolkningsprinsipper legges til grunn:

1. Avtaledokumentet går foran alle andre dokumenter.
2. Kontraktsvilkårene går foran bilagene.
3. Bilag 1 går foran de øvrige bilagene.
4. I den utstrekning det fremgår klart og utvetydig hvilket punkt eller hvilke punkter som er endret, erstattet eller gjort tillegg til, skal følgende motstridprinsipper gjelde:
  - a) Bilag 2 går foran bilag 1.
  - b) Bilag 5 går foran kontraktsvilkårene.
  - c) Hvis kontraktsvilkårene henviser endringer til et annet bilag enn bilag 5, går slike endringer foran kontraktsvilkårene.
5. Der ikke annet er bestemt, går bilag med lavere nummerering foran bilag med høyere nummerering ved motstrid.
6. For øvrig gjelder prinsippet om at spesielle bestemmelser går foran generelle, og prinsippet om at nyere bestemmelser går foran eldre.

2 DEFINISJONER

«Partene»: Oppdragsgiveren og leverandøren som angitt i avtaledokumentet.

«Kontrakten»: Dokumentene som angitt i punkt 1.1.

«Tjenestene»: Det som til enhver tid inngår i det enkelte avrop.

3 KONTRAKTENS VARIGHET

Kontraktens varighet fremgår av avtaledokumentet.

Oppdragsgiver kan forlenge kontrakten dersom dette fremgår av avtaledokumentet. Forlengelse skal skje med minimum tre måneders skriftlig varsel før utløpet av inneværende kontraktsperiode.

4 PARTENES REPRESENTANTER

Hver av partene skal ved inngåelsen av kontrakten oppnevne en representant som er bemyndiget til å opptre på vegne av partene i saker som angår kontrakten. Bemyndiget representant for partene fremgår av avtaledokumentet.

5 PRIS OG BETALINGSBETINGELSER

5.1 Pris

Pris og eventuelle andre kostnadselementer i bilag 3 og bilag 3 vedlegg 1 utgjør oppdragsgiverens fulle og hele betalingsforpliktelser under denne kontrakten.

Alle priser er oppgitt i norske kroner eksklusive merverdiavgift, men inklusive toll og eventuelle andre skatter og avgifter, med mindre noe annet fremgår av bilag 3 og bilag 3 vedlegg 1.

5.2 Utlegg og reiser

Utlegg dekkes bare i den grad det er avtalt. Reise- og diettkostnader dekkes etter statens gjeldende satser, dersom ikke annet er avtalt i bilag 3 og bilag 3 vedlegg 1. Reisetid faktureres ikke, dersom det ikke er særskilt avtalt i bilag 3 og bilag 3 vedlegg 1.

5.3 Prisendring

Prisene kan endres i den utstrekning regler eller vedtak for offentlige avgifter endres med virkning for leverandørens vederlag eller kostnader. Ut over dette er prisene faste og kan ikke endres med mindre noe annet fremgår av bilag 3 og bilag 3 vedlegg 1.

6 FAKTURERING

6.1 Faktureringsrutiner

Fakturering skal skje etterskuddsvis hver måned, dersom ikke andre faktureringsstidspunkt er avtalt i betalingsplan inntatt i bilag 3 og bilag 3 vedlegg 1.

Fakturering skal skje med 30 kalenderdagers betalingsfrist. Betalingsfristen begynner ikke å løpe før de fakturerte tjenestene er utført og godkjent faktura er mottatt. Som godkjent faktura regnes faktura som gjør det mulig for oppdragsgiver å

kontrollere at det som er fakturert er utført og ellers i samsvar med det som er avtalt og de kravene oppdragsgiver har stilt.

6.2 Fakturaformat

Faktura og eventuelle kreditnota og purringer skal sendes på elektronisk handelsformat (EHF) hvis ikke annet er avtalt i bilag 3 og bilag 3 vedlegg 1.

Oppdragsgiver kan stille nærmere krav til innhold i og merking og oppsett av faktura, kreditnota og purringer.

6.3 Overdragelse av fakturaer

Leverandøren kan ikke overdra fakturaer til tredjemann for innkreving uten forutgående skriftlig samtykke fra oppdragsgiveren. Slikt samtykke kan ikke nektes uten saklig grunn.

7 AVROP PÅ RAMMEAVTALEN

7.1 Generelt om avrop

Vilkårene i denne rammeavtalen gjelder både for gjennomføringen av selve rammeavtalen og for det enkelte avropet. Avrop skal skje skriftlig og arbeid skal ikke igangsettes før bestilling foreligger.

Ved akutte tiltak kan bestilling gjøres muntlig, men det skal dokumenteres elektronisk ila. 24 timer.

Oppdragsgiver kan bestemme at avrop skal skje ved hjelp av et egnet elektronisk bestillingssystem.

For ordinære oppdrag for tjenestesteder i drift, avtales oppstart og gjennomføring med avtalt kontaktperson på det enkelte sted så snart som mulig etter mottatt bestilling.

For hvert oppdrag skal det utarbeides en oppdragsbekreftelse.

7.2 Hvem som kan gjøre avrop

Avrop kan gjøres av alle som oppdragsgiveren har gitt fullmakt til å gjøre avrop.

Dersom leverandøren er usikker på om en person har fullmakt til å gjøre avrop, plikter han å undersøke med oppdragsgivers representant.

7.3 Rammeavtale med én leverandør

Dersom det er angitt i avtaledokumentet at oppdragsgiver inngår rammeavtale med én leverandør innenfor rammeavtalens virkeområde, vil alle avrop innenfor rammeavtalens virkeområde gjøres hos denne leverandøren.

7.4 Rammeavtaler med flere leverandører

Dersom det er angitt i avtaledokumentet at oppdragsgiveren inngår rammeavtale med flere leverandører innenfor ramme-

avtalens virkeområde, fordeles avrop etter blandet avropsmekanisme eller ny konkurranse mellom de leverandørene oppdragsgiveren har rammeavtale med (minikonkurranse). Gjennomføringen av de ulike avropsmekanismene er nærmere beskrevet under.

7.4.1 Blandet avropsmekanisme

Dersom avrop fordeles etter blandet avropsmekanisme, kan avrop på denne rammeavtalen gjøres basert på rangering av leverandørene etter tildelingskriteriene for konkurransen om rammeavtalen (forhåndsprioritert liste) og etter minikonkurranse. Rangeringsmodell og rammene for når rangeringsmodell og når minikonkurranse skal benyttes fremgår av avtaledokumentet.

7.4.2 Minikonkurranse

Minikonkurranse gjennomføres ved gjenåpning av konkurransen på grunnlag av ett eller flere av kriteriene som fremgår av Bilag 4 Avropsskjema. Oppdragsgiveren kan om nødvendig presisere vilkårene for å tilpasse dem til det bestemte avropet.

Minikonkurranse skal gjennomføres på følgende måte:

- a) Oppdragsgiveren skal skriftlig kontakte leverandørene som er i stand til å gjennomføre avropet.
- b) Oppdragsgiveren skal fastsette en tilstrekkelig frist for mottak av tilbud. Ved fastsettelse av fristen skal oppdragsgiveren ta hensyn til avropets kompleksitet og tiden det tar for leverandørene å utarbeide tilbud.
- c) Leverandørene skal gi tilbud skriftlig, og oppdragsgiveren kan ikke åpne dem før utløpet av tilbudsfristen.
- d) Oppdragsgiveren skal tildele avropet til den leverandøren som har gitt det beste tilbudet på grunnlag av tildelingskriteriene angitt i avropsskjema for det enkelte oppdraget.

8 LEVERANDØRENS PLIKTER

8.1 Utførelsen og resultatet av tjenestene

Utførelsen og resultatet av tjenestene skal være i samsvar med kontrakten.

Dersom ikke annet er kontraktsfestet, gjelder følgende:

- a) Tjenestene skal utføres profesjonelt, effektivt og med høy faglig standard.
- b) Tjenestene skal utføres i overensstemmelse med gjeldende offentligrettslige krav. Leverandøren skal innhente og opprettholde alle nødvendige tillatelser og godkjenninger for utføring av tjenesteytelsene, og på

oppdragsgivers anmodning fremlegge dokumentasjon på at nødvendige tillatelser og godkjenninger foreligger.

- c) Tjenestene skal utføres i samsvar med gjeldende bransjenormer.
- d) Materialer, deler og lignende skal være av vanlig god kvalitet, i samsvar med gjeldende offentligrettslige krav og gjeldende bransjenormer, og i henhold til krav og anbefalinger fra leverandører og produsenter av det utstyret materialer, deler og lignende skal benyttes sammen med.
- e) Resultater av tjenestene skal være fri for tredjemanns-krav.
- f) Håndbøker, servicedokumenter, tegninger, skjema eller lignende dokumentasjon skal leveres sammen med tjenestene.
- g) Resultatet av tjenestene skal passe for de formål som tilsvarende tjenester vanligvis brukes til.
- h) Resultatet av tjenestene skal passe for et bestemt formål som leverandøren var eller måtte være kjent med da kontrakten ble inngått, unntatt når forholdene viser at oppdragsgiveren for så vidt ikke bygget på leverandørens sakkunnskap og vurdering eller ikke hadde rimelig grunn til å gjøre det
- i) Resultatet av tjenestene skal ha egenskaper som leverandøren har vist til ved å legge fram prøve, beskrivelse, brosjyre, annonse, modell eller lignende
- j) Resultatet av tjenestene skal være i overensstemmelse med gjeldende lovgivning, samt leveres med de nødvendige godkjenninger, sertifikater og tillatelser som kreves av offentlig myndighet for at oppdragsgiveren skal kunne bruke resultatet av tjenestene slik leverandøren er kjent med at det skal brukes.

8.2 Tidspunktet for utførelsen av tjenestene

Tjenestene skal utføres i henhold til avtalte frister og avtalt fremdrift. Dersom det ikke er avtalt frister og fremdrift, skal tjenestene påbegynnes og avsluttes innen rimelig tid.

8.3 Garanti

Leverandøren har ansvar for alle feil som viser seg ved resultatet av en tjeneste i en garantitid på 24 måneder fra det tidspunktet en tjeneste er utført. Denne garantien gjelder ikke dersom leverandøren kan påvise at feilen skyldes forhold som ligger innenfor oppdragsgiverens kontroll. Leverandøren skal i garantitiden snarest mulig og for egen regning utbedre alle han har ansvar for.

Bestemmelsen her gjør ingen begrensning i oppdragsgivers adgang til å fremme mangelsansjoner.

8.4 Overføring av rettigheter

Eiendomsrett, opphavsrett og andre relevante materielle og immaterielle rettigheter til resultater av tjenestene tilfaller oppdragsgiver når betaling for den aktuelle tjenesten er skjedd, med mindre annet er avtalt i bilag 5 og med de begrensninger som følger av annen avtale eller ufravikelig lov.

Rettighetene omfatter også rett til endring og videreoverdragelse, jf. lov 12. mai 1961 nr. 2 om opphavsrett til åndsverk m.v. (åndsverkloven) § 39b.

Leverandøren beholder rettighetene til egne verktøy og metodegrunnlag. Begge parter kan også utnytte generell kunnskap (know-how) som ikke er taushetsbelagt som de har tilpasset seg i forbindelse med tjenesteytelsen.

8.5 Overføring av dokumenter som representerer tjenesteytelsene

Der tjenestene er representert ved dokumenter skal disse leveres sammen med tjenestene.

8.6 Kompetanseoverføring

Leverandøren plikter å overføre kompetanse opparbeidet under kontrakten til oppdragsgiver på den måten oppdragsgiver bestemmer.

8.7 Nøkkelpersonell

Dersom det i bilag 2 er angitt nøkkelpersonell i forbindelse med utførelsen av tjenestene, krever skifte av nøkkelpersonell hos leverandøren skriftlig forhåndsgodkjenning av oppdragsgiveren. Godkjennelse kan ikke nektes uten saklig grunn.

Ved bytte av personell som ikke skyldes forhold som ligger innenfor oppdragsgiverens kontroll, bærer leverandøren kostnadene ved kompetanseoverføring til nytt personell.

8.8 Bruk av underleverandører

Dersom leverandøren ønsker å benytte underleverandør, krever dette skriftlig forhåndssamtykke fra oppdragsgiveren. Samtykke kan ikke nektes uten saklig grunn.

Leverandøren kan bare benytte seg av underleverandør for oppfyllelse av sine plikter under kontrakten der slik benyttelse ikke forringer eller truer med å forringe oppfyllelsen.

Alle leverandørens forpliktelser etter kontrakten gjelder også underleverandører. Leverandøren plikter å informere underleverandører om dette. Leverandøren er i alle tilfeller ansvarlig overfor oppdragsgiver for ytelse fra underleverandør som om han stod for ytelsene selv.

8.9 Ansvar for materiale

Leverandøren har risikoen og ansvaret for alt materiale, uansett form, som skades eller ødelegges mens det befinner seg under leverandørens kontroll.

8.10 Forsikringer

Leverandøren skal holde sin utførelse av tjenestene dekket av forsikring slik vanlig er for utførelsen av den aktuelle typen tjenester.

8.11 Varslingsplikt

Hindres leverandøren fra å oppfylle sine forpliktelser til rett tid, skal han uten ugrunnet opphold gi melding til oppdragsgiver om hindringen og dens virkning på muligheten til å oppfylle. Leverandøren skal kunne dokumentere når og hvordan slik melding ble gitt.

8.12 Reklame, kundepleie m.v.

Leverandøren må innhente forhåndsgodkjennelse fra oppdragsgiveren dersom leverandøren for reklameformål eller på annen måte ønsker å gi offentligheten informasjon om kontrakten ut over å oppgi leveransen som generell referanse.

Leverandøren skal ikke tilby oppdragsgiveren eller representanter for oppdragsgiver gaver eller gavelignende varer eller tjenester.

8.13 Personopplysninger

Dersom leverandøren ved utførelse av tjenesten skal behandle personopplysninger, skal behandling skje i samsvar med gjeldende lovverk, herunder personvernforordningen (forordning 2016/679).

Leverandøren som skal behandle personopplysninger på vegne av oppdragsgiver som behandlingsansvarlig plikter å inngå en databehandleravtale i henhold til personvernforordningen.

Leverandøren skal sikre at behandling av personopplysninger er dokumenterbar, og dokumentasjonen skal på forespørsel være tilgjengelig for oppdragsgiver, og dennes revisorer samt Datatilsynet og Personvernemnda.

Erstatningsbegrensningen i punkt 10.10 kommer ikke til anvendelse for ansvar som følger av personvernforordningen artikkel 82. Partene er hver for seg ansvarlige for overtredelsesgebyr ilagt i henhold til personvernforordningens art. 83.

9 SAMFUNNSANSVAR

9.1 Lønns- og arbeidsvilkår

For kontrakter som omfattes av forskrift 8. februar 2008 nr. 112 om lønns- og arbeidsvilkår i offentlige avtaler, gjelder følgende:

På områder som er dekket av forskrift om allmenngjort tariffavtale, skal leverandøren sørge for at ansatte hos leverandøren og eventuelle underleverandører som direkte medvirker til å oppfylle denne kontrakten har lønns- og arbeidsvilkår i henhold til gjeldende forskrifter.

På områder som ikke er dekket av forskrift om allmenngjort tariffavtale, skal leverandøren sørge for at de samme ansatte har lønns- og arbeidsvilkår i henhold til gjeldende landsomfattende tariffavtale for den aktuelle bransje. Med lønns- og arbeidsvilkår menes bestemmelser om minste arbeidstid, lønn, herunder overtidstillegg, skift- og turnustillegg og ulempetillegg, og dekning av utgifter til reise, kost og losji, i den grad slike bestemmelser følger av tariffavtalen.

Leverandøren skal ha samme forpliktelser kontraktsfestet i alle kontrakter som omfatter ansatte hos underleverandører som direkte medvirker til å oppfylle denne kontrakten.

Leverandøren skal på forespørsel og innen tidsfristen satt av oppdragsgiver kunne dokumentere at kravene til lønns- og arbeidsvilkår blir overholdt i egen virksomhet og hos eventuelle underleverandører. Dokumentasjonen kontrolleres av oppdragsgiver eller ekstern kontrollør engasjert av oppdragsgiver.

Dokumentasjonen kan inkludere, men er ikke begrenset til, komplett liste med navn på egne og eventuelle underleverandørers ansatte som direkte medvirker til å oppfylle kontrakten, oversikt over allmenngjorte og/eller landsomfattende tariffavtaler som legges til grunn for de samme ansatte, innsyn i leverandørens avtalte lønns- og arbeidsvilkår med eventuelle underleverandører, timelister, arbeidsavtaler, lønnslipper, bestemmelser om minste arbeidstid, lønn, herunder overtidstillegg, skift- og turnustillegg og ulempetillegg, og dekning av utgifter til reise, avtaler om kost og losji og kopi av gyldig attest på innbetalt skatt og arbeidsgiveravgift.

Relevant dokumentasjon skal være på personnivå og det skal fremgå hvem den gjelder. Dokumentasjonen kontrolleres av oppdragsgiver eller ekstern kontrollør engasjert av oppdragsgiver.

Oppdragsgiver, samt eksterne kontrollører engasjert av oppdragsgiver, har rett til å foreta annonserte og uannonserte stedlige kontroller hos leverandøren, eventuelle underleverandører og ved lokasjonen hvor tjenesten eller bygge- og anleggsarbeidet utføres. En stedlig kontroll vil kunne inkludere innsyn i lønns- og personalsystemer.

Hvis leverandør eller underleverandør får pålegg fra Arbeidstilsynet som gjelder lønns- og/eller arbeidsvilkår, skal leverandøren uten opphold informere oppdragsgiver ved kopi av pålegget.

9.2 Læringer

Såfremt Oppdragsgiver i bilag 1 har stilt krav om bruk av læringer, skal leverandøren være tilknyttet en lærlingeordning og læringer skal delta i utførelsen av kontraktsarbeidet. Kravet kan oppfylles av leverandøren eller en eller flere av hans underleverandører.

Der bilag 1 stiller særlige krav til lærlingers andel av totale arbeidstimer ved utførelse av kontraktsarbeidet, plikter leverandøren å bidra til å oppfylle dette.

Utenlandske leverandører kan oppfylle lærlingekravet ved å benytte læringer som er tilknyttet offentlig godkjent lærlingeordning i Norge eller tilsvarende ordning i annet EU/EØS-land.

Leverandøren skal ved oppstart, og på anmodning under gjennomføringen av kontraktsarbeidet, dokumentere og sannsynliggjøre at kravene vil bli oppfylt.

Det skal fremgå på fakturaer at læringer har blitt benyttet i oppdrag. Dette skal dokumenteres med tittel og timelønn. Tilmelister skal fremlegges på anmodning.

Kravet gjelder ikke dersom leverandøren kan dokumentere reelle forsøk på å inngå lærekontrakt uten å lykkes. Tilsvarende gjelder dersom leverandøren har inngått lærekontrakt, men på grunn av forhold som skyldes lærlingen ikke kan benytte vedkommende under leveransen.

Oppdragsgiver kan gjennomføre nødvendig kontroll av kravet til bruk av læringer overholdes. Ved brudd på plikten skal leverandøren rette forholdet innen den frist oppdragsgiver fastsetter. Der leverandøren selv oppdager brudd på plikten, skal leverandøren uten ugrunnet opphold opplyse oppdragsgiver om forholdene og rette forholdene innen den frist oppdragsgiver fastsetter. Dersom forholdene ikke kan rettes, kan oppdragsgiver be om prisavslag.

Vesentlig mislighold som ikke blir rettet innen en rimelig frist gitt ved skriftlig varsel fra oppdragsgiver, kan påberopes av oppdragsgiver som grunnlag for heving.

9.3 Åpenhetsloven

9.3.1 Generelt

Hvor oppdragsgiver er underlagt åpenhetsloven, er denne forpliktet til å foreta aktsomhetsvurderinger i leverandørkjeden.

9.3.2 Plikt til å tilgjengeliggjøre informasjon

Leverandør skal på oppdragsgivers forespørsel tilgjengeliggjøre den informasjon oppdragsgiver trenger for å foreta aktsomhetsvurderinger iht. åpenhetsloven § 4. Dette innebærer

å tilgjengeliggjøre informasjon om faktiske og potensielle negative konsekvenser for grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold både i leverandørens egen virksomhet og kontraktsmedhjelpere/ underleverandørers virksomhet.

Leverandøren plikter uten ugrunnet opphold å rapportere om eventuelle endrede forhold i tidligere innhentet informasjon, eller nye forhold som kan ha betydning for tidligere opplysninger.

9.3.3 Innsyn

Oppdragsgiver har rett til å offentliggjøre en redegjørelse for gjennomførte aktsomhetsvurderinger på sin nettside, jfr. åpenhetsloven § 5.

10 LEVERANDØRENS MISLIGHOLD

10.1 Mangler

10.1.1 Når mangel foreligger

Det foreligger en mangel dersom utførelsen eller resultatet av tjenestene ikke er i samsvar med kravene i punkt 8.1 og dette ikke skyldes suspensjonsgrunner som nevnt i punkt 15 eller forhold som ligger innenfor oppdragsgiverens kontroll.

10.1.2 Reklamasjon ved mangel

Dersom oppdragsgiveren ønsker å gjøre en mangel gjeldende, må han gi melding til leverandøren om mangelen innen rimelig tid etter at han oppdaget eller burde ha oppdaget den.

Reklamerer oppdragsgiveren ikke innen to år etter den dagen da tjenesten ble utført, kan han ikke senere gjøre mangelen gjeldende. Dette gjelder ikke dersom leverandøren ved garanti eller annen avtale har påtatt seg ansvar for mangler i lengre tid.

Oppdragsgiveren kan uansett gjøre mangelen gjeldende dersom leverandøren har opptrådt grovt uaktsomt eller for øvrig i strid med redelighet og god tro.

10.1.3 Avhjelp ved mangel

Dersom mangel foreligger, kan oppdragsgiveren kreve at leverandøren retter mangelen (avhjelp). Avhjelp kan skje ved utbedring, omlevering eller tilleggslevering, eller på annen måte som sørger for at utførelsen og resultatet av tjenestene får den etter kontrakten spesifiserte kvaliteten og at leveransen samlet sett skal fungere som forutsatt.

Leverandøren skal påbegynne arbeidet med å avhjelpe mangelen uten ugrunnet opphold. Arbeidet skal fullføres innen rimelig tid, eller, dersom partene har avtalt en frist for avhjelpen, innen denne fristen.

Dersom leverandøren ikke har avhjulpet mangelen innen de frister som gjelder etter denne bestemmelsen, eller dersom det etter forholdene ville være urimelig å kreve at oppdragsgiveren ventet på leverandørens avhjelp, skal leverandøren dekke de forsvarlige utgifter oppdragsgiveren har hatt ved avhjelp fra tredjepart. Slike utgifter kommer til fratrukk i eventuelt erstatningsbeløp for samme mislighold.

Selv om oppdragsgiveren ikke krever det, har leverandøren rett til, for egen regning, å foreta avhjelp, når dette kan skje uten urimelig forsinkelse og uten vesentlig ulempe for oppdragsgiveren eller usikkerhet når det gjelder tilbakebetaling fra leverandøren av utlegg som oppdragsgiveren har hatt.

Dersom leverandøren gir oppdragsgiveren melding om at han vil gi avhjelp innen en angitt tid, og oppdragsgiveren ikke svarer innen ti hverdager etter at han har mottatt meldingen, kan leverandøren gi avhjelp innen den tid som er angitt.

Leverandøren kan ikke hevde at han ikke har fått mulighet til å gi avhjelp dersom oppdragsgiveren har fått avhjulpet misligholdet, og det etter forholdene ville være urimelig å kreve at oppdragsgiveren ventet på leverandørens avhjelp.

10.1.4 Utbedring mot vederlag

Dersom oppdragsgiveren krever at leverandøren gir avhjelp, og leverandøren mener behovet for avhjelp ikke skyldes mangel som leverandøren svarer for, plikter leverandøren likevel å gi avhjelp etter reglene i punkt 10.1.3. For at leverandøren senere skal kunne gjøre gjeldende krav på vederlag for avhjelp, må han på forhånd ha levert et forpliktende pristilbud for avhjelpen til oppdragsgiveren.

Dersom leverandøren kan dokumentere at avhjelp er ytt for feil som leverandøren ikke er ansvarlig for, kan leverandøren kreve vederlag i henhold til avtalt pris.

10.1.5 Prisavslag ved mangel

Dersom avhjelp ikke blir gitt innen rimelig tid, eller dersom leverandøren ikke har lyktes med å avhjelpe en mangel, kan oppdragsgiveren kreve et forholdsmessig prisavslag.

10.1.6 Heving ved mangel

Oppdragsgiveren kan heve kontrakten der en mangel utgjør et vesentlig mislighold.

Oppdragsgiveren må gi melding til leverandøren om heving innen rimelig tid etter at han fikk eller burde ha fått kjennskap til mangelen. Dette gjelder likevel ikke dersom leverandøren har opptrådt grovt uaktsomt eller i strid med redelighet og god tro.

Dersom det foreligger rettsmangel ved resultatet av tjenesten, og dette ikke blir avhjulpet innen rimelig tid, kan oppdragsgiveren heve kontrakten.

10.2 Forsinkelse

10.2.1 Når forsinkelse foreligger

Forsinkelse foreligger dersom leverandøren ikke utfører tjenestene i henhold til kravene i punkt 8.2 og dette ikke skyldes suspensjonsgrunner som nevnt i punkt 15 eller forhold som ligger innenfor oppdragsgivers kontroll

10.2.2 Dagbot ved forsinkelse

Ved forsinkelse begynner dagbot å løpe automatisk, med mindre partene har avtalt noe annet

Dagboten utgjør 1 % av vederlaget ekskl. mva. for den delen av leveransen som påvirkes av forsinkelsen pr. hverdag forsinkelsen varer, begrenset til 20 hverdager. Dagboten utgjør uansett minimum kr. 1000 pr. hverdag.

Dersom dagboten ikke dekker oppdragsgiverens dokumenterte direkte tap som følge av forsinkelsen, kan oppdragsgiveren søke erstatning for det overskytende beløpet.

10.2.3 Rett til å kreve oppfyllelse ved forsinkelse

Oppdragsgiveren har rett til å fastholde kjøpet og kreve oppfyllelse.

10.2.4 Heving ved forsinkelse

Oppdragsgiveren kan heve kontrakten dersom forsinkelse utgjør vesentlig mislighold, eller dersom forsinkelse varer ut over den avtalte dagbotperioden.

10.3 Brudd på varslingsplikt

Dersom oppdragsgiveren ikke får slikt varsel som bestemt i punkt 8.11 innen rimelig tid etter at leverandøren fikk eller burde fått kjennskap til hindringen, kan oppdragsgiveren kreve erstattet tap som kunne vært unngått om han hadde fått meldingen i tide.

10.4 Dom for straffbare forhold

Dersom leverandøren er eller blir rettskraftig dømt eller har vedtatt eller vedtar forelegg for følgende straffbare forhold, kan oppdragsgiveren heve kontrakten:

- a) deltakelse i en kriminell organisasjon
- b) korrupsjon
- c) bedrageri
- d) terrorhandlinger eller straffbare handlinger med forbindelse til terroraktivitet

- e) hvitvasking av penger eller finansiering av terrorisme
- f) barnearbeid og andre former for menneskehandel

10.5 Konkurs, akkord e.l.

Hvis det i forbindelse med leverandørens virksomhet åpnes gjeldsforhandlinger, akkord eller konkurs, eller annen form for kreditorstyring gjør seg gjeldende, eller leverandøren er under avvikling, har innstilt sin virksomhet eller befinner seg i tilsvarende prosess med hjemmel i nasjonale lover og forskrifter, har oppdragsgiveren rett til å heve kontrakten, så fremt ikke annet følger av ufravikelig lov.

10.6 Forventet mislighold

10.6.1 Når forventet mislighold foreligger

Forventet mislighold foreligger der det etter kontraktsinngåelsen er klart på bakgrunn av leverandørens handlemåte eller en alvorlig svikt i hans kredittverdighet eller evne til å oppfylle at han ikke kommer til å oppfylle en vesentlig del av sine kontraktsforpliktelser.

10.6.2 Tilbakeholdsrett ved forventet mislighold

Der det foreligger forventet mislighold, har oppdragsgiveren rett til å innstille sin oppfyllelse og holde sine ytelser tilbake frem til leverandøren stiller betryggende sikkerhet for sin oppfyllelse.

Ved tilbakehold av ytelser grunnet forventet mislighold, må oppdragsgiveren straks gi melding til leverandøren om dette. Dersom ikke slik melding blir gitt, kan leverandøren kreve erstattet tap som kunne vært unngått dersom melding var gitt.

10.6.3 Heving ved forventet mislighold

Er det før tiden for oppfyllelse klart at det vil inntre mislighold fra leverandøren som vil gi oppdragsgiveren hevingsrett, kan oppdragsgiveren heve kontrakten allerede før tiden for oppfyllelse. Leverandøren kan avverge heving ved å stille betryggende sikkerhet for at hans forpliktelser vil oppfylles.

Dersom det er mulig, skal oppdragsgiveren varsle leverandøren slik at denne får mulighet til å stille sikkerhet for å unngå heving.

10.7 Brudd på regler om reklame, kundepleie m.v.

Brudd på reglene om reklame, kundepleie m.v., jf. punkt 8.12, anses som et vesentlig mislighold og innebærer at oppdragsgiveren kan heve kontrakten.

Ved heving etter denne bestemmelsen har ikke oppdragsgiveren noen økonomiske forpliktelser overfor leverandøren, og leverandøren bærer alle kostnader knyttet til hevingen. Oppdragsgiver skal likevel betale for de ytelser som allerede er levert.

10.8 Brudd på regler om samfunnsansvar

Hvis brudd på bestemmelsene om samfunnsansvar i punkt 9 oppdages av oppdragsgiver eller av tredjepart, skal leverandøren rette forholdet innen den frist oppdragsgiver fastsetter. Der leverandøren selv oppdager slikt brudd gjennom internkontroll eller egen oppfølging av underleverandører, skal leverandøren uten opphold opplyse oppdragsgiver om forholdene og utbedre forholdene innen frist fastsatt av oppdragsgiver. Oppdragsgiver kan kreve at leverandøren skal utarbeide en plan for forbedringer som skal godkjennes av oppdragsgiver.

Hvis forholdene ikke utbedres innen fastsatt frist, vil dette bli ansett som mislighold av kontrakten som vil medføre plikt til å betale dagbøter inntil forholdet er rettet. Det samme gjelder dersom leverandøren eller underleverandøren ikke utbedrer forholdene i pålegg fra Arbeidstilsynet innen Arbeidstilsynets frister.

Dagboten påløper automatisk. Ved alvorlige brudd som medfører fare for ansattes liv og helse, ved gjentatte brudd eller ved oppnådd maksimal periode med dagbøter, anses dette som vesentlig mislighold som gir oppdragsgiver rett til å heve kontrakten.

Dagbot etter denne bestemmelsen utgjør 1 % av det samlede vederlaget etter kontrakten eks. mva. pr. kalenderdag, begrenset til 60 kalenderdager. Dagboten utgjør uansett minimum kr 1500 pr. kalenderdag.

10.9 Dekningskjøp ved heving som følge av leverandørens mislighold

Ved heving som følge av leverandørens mislighold eller forventede mislighold har oppdragsgiveren rett til å foreta dekningskjøp på rimelig måte og innen rimelig tid etter hevingen. Ved krav om erstatning har oppdragsgiveren krav på differansen, i tillegg til annen erstatning etter denne kontrakten.

10.10 Erstatning ved leverandørens mislighold

Oppdragsgiveren kan kreve erstatning for det tap han lider som følge av leverandørens mislighold, for så vidt leverandøren ikke godtgjør at misligholdet skyldes suspensjonsgrunner som nevnt i punkt 15 eller forhold på oppdragsgiverens side.

Erstatningen skal dekke oppdragsgiverens direkte tap. Tap som skyldes merarbeid som en konsekvens av misligholdet anses som direkte tap.

Eventuelt påløpte dagbøter kommer til fradrag i erstatningen for samme mislighold. Prisavslag er kompensasjon for redusert verdi av det leverte, og kommer i tillegg til eventuell erstatning.

Indirekte tap dekkes ikke.

Erstatningen er begrenset til summen av det samlede vederlaget etter kontrakten eksklusive merverdiavgift.

Har leverandøren opptrådt grovt uaktsomt eller for øvrig i strid med redelighet og god tro, gjelder ikke de erstatningsbegrensninger som fremkommer av dette punkt 10.10.

10.11 Tilbakehold av betaling

Har oppdragsgiveren krav som følge av leverandørens mislighold, kan oppdragsgiveren holde tilbake så mye av kjøpesummen som kravet knyttet til misligholdet synes å utgjøre av det samlede vederlaget. Forsinkelsesrenter skal ikke påløpe for tilbakeholdt beløp, så lenge tilbakeholdelsen ikke er klart urimeleg.

11 OPPDRAGSGIVERENS PLIKTER

11.1 Undersøkelsesplikt

Oppdragsgiveren plikter etter utførelsen av tjenestene, så snart han etter forholdene har mulighet til det, å undersøke resultatet av tjenestene slik god skikk tilsier.

11.2 Betaling

Oppdragsgiveren plikter å gjennomføre betalingen som avtalt.

11.3 Medvirkning

Oppdragsgiveren skal yte slik medvirkning som er rimelig å vente av ham for at leverandøren skal kunne oppfylle sine kontraktsforpliktelser, samt overta resultatet av tjenestene.

11.4 Klarhet overfor leverandøren

Oppdragsgiveren er ansvarlig for å ha gitt uttrykk for formålet med kjøpet og sine krav og behov overfor leverandøren på en slik måte at leverandøren har et tilstrekkelig klart grunnlag for sine kontraktsforpliktelser.

11.5 Varslingsplikt

Hindres oppdragsgiveren i å oppfylle sine forpliktelser til rett tid, skal han uten ugrunnet opphold gi melding til leverandøren om hindringen og dens virkning på muligheten til å oppfylle.

12 OPPDRAGSGIVERENS MISLIGHOLD

12.1 Forsinket betaling

12.1.1 Forsinkelsesrente

Ved forsinket betaling som skyldes forhold innenfor oppdragsgiverens kontroll kan leverandøren kreve forsinkelsesrenter i henhold til lov av 17. desember 1976 nr. 100 om renter ved forsinket betaling mv.

12.1.2 Heving ved forsinket betaling

Leverandøren kan heve kontrakten ved forsinket betaling, dersom oppdragsgiverens mislighold er vesentlig.

Oppdragsgiverens betalingsmislighold er vesentlig der oppdragsgiveren ikke har betalt innen 30 dager etter forfall, og der den forsinkede betalingen utgjør en vesentlig del av de totale betalingsforpliktelser etter kontrakten.

12.2 Manglende medvirkning

Leverandøren kan heve kontrakten når oppdragsgiveren ikke medvirker til kjøpet etter punkt 11.3, dersom misligholdet er vesentlig.

Dersom leverandøren ønsker å heve kontrakten grunnet manglende medvirkning, må han gi oppdragsgiveren melding om dette innen rimelig tid etter at leverandøren fikk eller burde fått kjennskap til misligholdet. Meldingen må inneholde rimelig frist for oppdragsgiveren til å oppfylle sin medvirkningsplikt. Dette gjelder likevel ikke dersom oppdragsgiveren har opptrådt grovt uaktsomt eller i strid med redelighet og god tro.

12.3 Brudd på varslingsplikt

Dersom leverandøren ikke får slikt varsel som bestemt i punkt 11.5 innen rimelig tid etter at oppdragsgiveren fikk eller burde fått kjennskap til hindringen, kan leverandøren kreve erstattet tap som kunne vært unngått om han hadde fått meldingen i tide.

12.4 Forventet mislighold

12.4.1 Når forventet mislighold foreligger

Forventet mislighold foreligger der det etter kontraktsinngåelsen er klart på bakgrunn av oppdragsgiverens handlemåte eller en alvorlig svikt i hans kredittverdighet eller evne til å oppfylle at han ikke kommer til å oppfylle en vesentlig del av sine kontraktsforpliktelser.

12.4.2 Heving ved forventet mislighold

Er det før tiden for oppfyllelse klart at det vil inntre mislighold fra oppdragsgiveren som vil gi leverandøren hevingsrett, kan leverandøren heve kontrakten allerede før tiden for oppfyllelse. Oppdragsgiveren kan avverge heving ved å stille betryggende sikkerhet for at hans forpliktelser vil oppfylles.

Dersom det er mulig, skal leverandøren varsle oppdragsgiveren slik at denne får mulighet til å stille sikkerhet for å unngå heving.

12.5 Rett til å kreve oppfyllelse ved oppdragsgiverens mislighold

Leverandøren kan fastholde kjøpet og kreve at oppdragsgiveren betaler kontraktssummen. Dette gjelder likevel ikke så lenge betalingen hindres av stans i samferdselen eller betalingsformidlingen eller annet forhold som gir grunnlag for force majeure, jf. punkt 15.

Dersom tjenestene ennå ikke er utført, taper leverandøren sin rett til å kreve oppfyllelse dersom han ikke fremmer kravet innen rimelig tid.

12.6 Erstatning som følge av oppdragsgiverens mislighold

Leverandøren kan kreve erstatning for det tap han lider som følge av oppdragsgiverens mislighold, for så vidt oppdragsgiveren ikke godtgjør at misligholdet skyldes suspensjonsgrunner som nevnt i punkt 15 eller forhold som ellers ikke kan tilskrives oppdragsgiveren.

Erstatningen skal dekke leverandørens direkte tap.

Indirekte tap dekkes ikke.

Erstatningen er begrenset til summen av det samlede vederlaget etter kontrakten eksklusive merverdiavgift.

Har oppdragsgiver opptrådt grovt uaktsomt eller for øvrig i strid med redelighet og god tro, gjelder ikke de erstatningsbegrensninger som fremkommer av dette punkt 12.6.

12.7 Tilbakehold av ytelser

Leverandøren kan ikke holde tilbake ytelser som følge av oppdragsgiverens mislighold eller som følge av forventet mislighold. Dette gjelder likevel ikke dersom misligholdet eller det forventede misligholdet er vesentlig.

13 FELLES REGLER OM HEVINGSOPPGJØR

Ved heving opphører oppdragsgiverens rett til å gjøre avrop på kontrakten.

Hvis leverandøren krever det, skal ytelser som er levert av ham leveres tilbake eller slettes eller makuleres på forsvarlig måte etter hevingen. Leverandøren skal dekke kostnaden ved dette. Leverandørene kan ikke kreve tilbakelevert ytelser som er tatt i bruk, forbrukt, videresolgt eller for øvrig ikke naturlig lar seg tilbakelevere.

Ved heving kan oppdragsgiveren kreve tilbakebetalt det som er betalt. Oppdragsgiver kan ikke kreve tilbakebetaling for ytelser som ikke er mangelfulle eller som er tatt i bruk. Ved heving som følge av leverandørens mislighold kan oppdragsgiver i tillegg kreve forsinkelsesrenter fra det eller de tidspunkt betaling er skjedd.

Oppdragsgiveren har, inntil alternativ løsning er funnet som erstatning for det leverte, rett til å utnytte leveransen som avtalt.

Leverandøren har krav på vederlag tilsvarende verdien av eventuell nytte oppdragsgiveren har hatt av det leverte før heving eller senere. I tillegg kommer eventuelle krav på forsinkelsesrente og erstatning for tap som ikke er ment å dekkes av vederlaget.

Ved heving som følge av oppdragsgiverens mislighold kan leverandøren stille krav om sikkerhet for sitt krav på vederlag for bruken.

14 RISIKOEN FOR MATERIALER OG DOKUMENTASJON

M.M.

Risikoen for materialer, deler, og dokumentasjon etc., går fra leverandøren og over på oppdragsgiveren fra det tidspunktet det er i oppdragsgiverens besittelse.

15 SUSPENSJONSREGLER (FORCE MAJEURE)

Skulle det inntreffe en ekstraordinær situasjon som ligger utenfor partenes kontroll, som gjør det umulig å oppfylle plikter etter denne kontrakten, og som etter norsk rett må regnes som force majeure, skal motparten varsles om dette så raskt som mulig. Den rammede parts forpliktelser suspenderes så lenge den ekstraordinære situasjonen varer. Den annen parts motytelse suspenderes i samme tidsrom.

Motparten kan i force majeure-situasjoner bare heve kontrakten med den rammede parts samtykke, eller hvis situasjonen varer eller antas å ville vare lenger enn 90 (nitti) kalenderdager regnet fra det tidspunkt situasjonen inntreffer, og da bare med 15 (femten) kalenderdagers varsel. Hver av partene dekker sine egne kostnader knyttet til avslutning av kontraktsforholdet. Kunden betaler avtalt pris for den del av leveransen som var kontraktsmessig levert før kontrakten ble avsluttet. Partene kan ikke rette andre krav mot hverandre som følge av avslutning av kontrakten etter denne bestemmelse.

I forbindelse med force majeure-situasjoner har partene gjensidig informasjonsplikt overfor hverandre om alle forhold som må antas å være av betydning for den annen part. Slik informasjon skal gis så raskt som mulig.

16 OVERFØRING AV RETTIGHETER OG PLIKTER

Partene kan ikke overføre rettigheter eller plikter etter denne kontrakten til tredjepart uten etter skriftlig forhåndssamtykke fra den andre parten. Samtykke kan ikke nektes uten saklig grunn.

Dersom leverandøren fusjonerer eller fisjonerer har oppdragsgiver rett til å heve kontrakten.

17 ENDRINGER

17.1 Frivillige endringer

Dersom en av partene etter at kontrakten er inngått har behov for å endre kravene til tjenestene eller vederlag, tidsplaner eller andre forutsetninger for kontrakten på en slik måte at kontraktsforholdets karakter eller omfang blir endret, kan parten be om en endringsavtale. Krav om endringer etter denne bestemmelsen skal anses som et tilbud som krever den andre partens aksept. Endringer av kontrakten etter denne bestemmelsen skal være skriftlige, og de må være undertegnet av en bemyndiget representant fra hver av partene.

17.2 Pålagte endringer

17.2.1 Oppdragsgiverens rett til å pålegge leverandøren endringer

Oppdragsgiveren kan pålegge leverandøren endringer. En endring etter denne bestemmelsen kan gå ut på at leverandøren skal yte noe i tillegg til eller i stedet for det opprinnelig avtalte, at ytelsens karakter, kvalitet, art eller utførelse skal endres, eller at avtalte tjenester skal utgå. Endringer må stå i sammenheng med det kontrakten omfatter, og ikke være av en vesentlig annen art enn de opprinnelig avtalte tjenestene. Er ikke annet avtalt, kan ikke oppdragsgiveren pålegge leverandøren endringer ut over 15 % netto tillegg til det samlede vederlaget etter den opprinnelige kontrakten.

17.2.2 Justering av vederlag ved pålagte endringer

Partene har krav på den justering av vederlaget som endringen gir grunnlag for.

Gjelder kravet om vederlagsjustering forhold der kontraktens enhetspriser er anvendelige, skal disse benyttes.

Enhetsprisene legges også til grunn for oppgjøret dersom grunnlaget for vederlagsjusteringen gjelder ytelser som i det vesentlige er likeartet med ytelser det er fastsatt enhetspriser for. Partene kan da kreve enhetsprisene justert for avviket. Justeringen skal reflektere prisnivået på de opprinnelige enhetsprisene.

Forykkes forutsetningene for å anvende enhetsprisene, herunder som følge av omfanget eller antallet av pålagte endringer, tidspunktet for de pålagte endringene eller lignende, kan partene kreve at enhetsprisene justeres for de fordyrelser eller besparelser som dette har medført.

Den parten som vil gjøre krav på justering av enhetsprisene, skal varsle den andre parten innen rimelig tid etter at det foreligger forhold som gir grunnlag for slik justering. Unnlater han dette, har han bare krav på slik justering av enhetsprisen som den andre parten måtte forstå at forholdet ville føre til.

Den parten som mottar varsel om justering, skal svare innen rimelig tid. Dersom det ikke svares innen fristen, mister parten sine innsigelser mot kravet.

Hvis det ikke foreligger anvendelige enhetspriser, skal en økning i vederlag fastsettes som leverandørens nødvendige kostnader og et avtalt eller sedvanlig påslag til dekning av indirekte kostnader, risiko og fortjeneste. For fradrag skal det gjøres en reduksjon i vederlaget som tilsvarer den besparelsen fradraget har ført til, med en tilsvarende reduksjon av fortjeningen.

17.2.3 Justering av tidsfrister ved pålagte endringer

Dersom endringen gir grunnlag for det, har leverandøren krav på forlengelse av tidsfrister. Når leverandøren har krav på forlengelse av tidsfrister, skal partene søke å oppnå avtale om fristforlengelsen. Dersom det ikke oppnås avtale, skal fristforlengelsen svare til virkningen på fremdriften som endringen har forårsaket.

17.2.4 Fremgangsmåten ved pålagte endringer

Oppdragsgiverens pålegg om endringer skal være skriftlig og gi beskjed om at det kreves en endring, og hva endringen går ut på.

18 OPPHØR AV KONTRAKT

Ved avslutning av kontraktsforholdet, uavhengig av årsak, plikter leverandøren å bidra til smidig overgang til en eventuell ny leverandør. Dette gjelder ikke dersom kontrakten er hevet som følge av oppdragsgivers mislighold eller forventede mislighold av kontrakten.

Eventuelle avrop som er gjort eller leveranser som er påbegynt før utløpet av kontraktsforholdet skal gjennomføres selv om leveringsdatoen faller på en dato etter utløpet av kontraktsperioden.

19 TAUSHETSPLIKT

Informasjon som partene blir kjent med i forbindelse med kontrakten og gjennomføringen av kontrakten skal behandles konfidensielt, og ikke gjøres tilgjengelig for utenforstående uten samtykke fra den annen part.

Taushetsplikt etter denne bestemmelsen er ikke til hinder for utlevering av informasjon som kreves fremlagt i henhold til lov eller forskrift, herunder offentlighet og innsynsrett som følger av lov 19. mai 2006 om rett til innsyn i dokument i offentlig verksemd (offentleglova). Om mulig skal den annen part varsles før slik informasjon gis.

Taushetsplikten er ikke til hinder for at opplysningene brukes når ingen berettiget interesse tilsier at de holdes hemmelig, for eksempel når de er alminnelig kjent eller alminnelig tilgjengelig andre steder.

Partene skal ta nødvendige forholdsregler for å sikre at uvedkommende ikke får innsyn i eller kan bli kjent med taushetsbelagt informasjon.

Taushetsplikten gjelder partenes ansatte, underleverandører og tredjeparter som handler på partenes vegne i forbindelse med gjennomføring av kontrakten. Partene kan bare overføre taushetsbelagt informasjon til slike underleverandører og tredjeparter i den utstrekning dette er nødvendig for gjennomføring av kontrakten, forutsatt at disse pålegges plikt til konfidensialitet tilsvarende dette punktet.

Taushetsplikten er ikke til hinder for at partene kan utnytte erfaring og kompetanse som opparbeides i forbindelse med gjennomføringen av kontrakten.

Taushetsplikten gjelder også etter at kontrakten er opphørt. Ansatte eller andre som fratrer sin tjeneste hos en av partene skal pålegges taushetsplikt om forhold som nevnt ovenfor også etter fratredelsen.

20 MØTER

Dersom en part finner det nødvendig, kan parten med minst tre hverdagers varsel innkalle til møte med den annen part for å drøfte kontraktsforholdet og måten kontraktsforholdet blir gjennomført på. Den andre parten har plikt til å delta på slike møter for egen regning.

21 TVISTER

21.1 Rettsvalg og verneting

Partenes rettigheter og plikter etter denne kontrakten bestemmes i sin helhet etter norsk rett. Oppdragsgiverens alminnelige verneting er verneting for alle tvister under denne kontrakten.

21.2 Forhandlinger

Dersom det oppstår en tvist om partenes rettigheter og plikter under eller i tilknytning til denne kontrakten, skal tvisten søkes løst gjennom forhandlinger.

21.3 Domstols- eller voldgiftsbehandling

Fører forhandlingene ikke frem innen avtalt tid, eller innen fire uker etter første forhandlingsmøte dersom ikke noe annet er avtalt, skal tvisten avgjøres av de ordinære domstoler.

Partene kan alternativt felles avtale å få tvisten avgjort med endelig virkning ved voldgift i Norge etter normalreglene i lov av 14. mai 2004 nr. 25 om voldgift.